

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: **Jméno a příjmení z pohledu zákona o matrikách a občanského zákoníku**

Diplomant/ka: **Bc. Markéta Kneislová**

Autor posudku: **JUDr. PhDr. Jan Malast, Ph.D.**

Předmětem tohoto posudku je diplomová práce autorky Markéty Kneislové zpracovaná na téma Jméno a příjmení z pohledu zákona o matrikách a občanského zákoníku.

Autorka si zvolila téma reprezentující především jednu ze zvláštních částí správního práva (tzv. matriční právo) a do značné míry též právo občanské, čemuž celkové pojetí předložené práce také odpovídá. Diplomantka však prakticky zcela rezignovala na jakýkoliv obecný správněprávní základ svého výkladu, ale text práce postavila na východiscích historických a občanskoprávních, resp. rodinněprávních. První výraznější zmínky správněprávního charakteru nachází čtenář až na konci 15. strany, i ty ale velmi záhy zase končí a ustupují ve prospěch výkladu civilistického (mnohem rozsáhlejšího). Postupně se tok textu ustálí na relativně pravidelném střídání pohledu správněprávního (resp. především matričního) a občanskoprávního, což platí jak o celých kapitolách, tak i o podkapitolách či oddílech práce, správní právo je však v práci prakticky neustále ve výrazné „defenzivě“.

Částečně vinna je tím zřejmě i absence jakéhokoliv uchopitelného a legitimního cíle práce. Diplomantka v úvodu své práce pouze uvádí, že cílem její práce je „...snaha vytvořit pokud možno co nejucelenější představu o jméně a příjmení podle zákona o matrikách a občanského zákoníku“ (str. 9), takový cíl („vytvořit ... představu“) však lze jen velmi obtížně akceptovat jako legitimní záměr diplomanta magisterského studia na právnické fakultě. Vytvoření představy o zvoleném tématu diplomové práce je nade vše pochybnost předpokladem (a to nezbytným), nikoliv cílem takové práce. Výše i dále uvedená hodnocení jednotlivých aspektů předložené práce je tak nutno vnímat právě ve světle nedostatečně vymezeného cíle práce, což se projevuje do řady atributů výsledného, zde hodnoceného díla.

Struktura práce je na první pohled relativně bezproblémová, již pohled druhý však jasně prozrazuje zřejmé chyby jak v logice uspořádání textu, tak v některých formálních náležitostech. I pokud odhlédneme od toho, že úvod a závěr práce by neměly být číslované (o cizojazyčném resumé ani nemluvě), zdá se zvláštní, když diplomantka nejdříve rozlišuje mezi „jménem a příjmením“ (kap. 2) a „státní správou na úseku jména a příjmení“ (kap. 3), když následně obojí spojuje a hovoří o „právní úpravě na úseku jména a příjmení“ (kap. 5), notabene za situace, když jak o občanskoprávní, tak o matriční právní úpravě již předtím opakovaně hovořila (například v kap. 2.2.1, 2.2.2, 2.3.1 a 2.3.2). Čtenář se tak nejprve dozví

například o pravidlech užívání cizojazyčných podob jmen či více příjmení (samozřejmě s odkazy na příslušná ustanovení matričního zákona, někdy dokonce včetně judikatury), aby mu až o mnoho stran později bylo obecně sděleno, že takový zákon vůbec existuje, což zjevně nedává smysl. Pochybnosti je pak třeba mít i o některých názvech částí práce – například dělení 3. kapitoly do podkapitol „Veřejná správa“ a „Vnitřní správa“ naznačuje, že jde o vzájemně protikladné, resp. nesouvisející rovnocenné pojmy (diplomantka přitom jistě nepochybuje o tom, že vnitřní správa je součástí veřejné správy na úseku matrik, o čemž koneckonců svědčí i její první věta kapitoly 3.2). Šťastné není ani vyčlenění judikatury do samostatné 7. kapitoly, a to tím spíše, když odkazy na soudní rozhodnutí se průběžně objevují již v předchozím textu (což je nepochybně správně). I s ohledem na její rozsah (str. 49-66) vyvolává tato kapitola podezření (či přinejmenším silný dojem), že vznikla pouze (či především) za účelem naplnění minimálního předepsaného počtu stran diplomové práce.

Po obsahové stránce je třeba zhodnotit, že v práci převažuje deskriptivní styl zpracování. Diplomantka zpravidla pouze konstatuje či (p)opisuje právní stav (úpravu) příslušného institutu, ale jen zcela výjimečně přistupuje k její hlubší analýze či rozboru. Výsledná „plochost“ výkladu je nicméně na druhou stranu částečně vyvážena její šíří a propojením veřejnoprávní a soukromoprávní oblasti právní úpravy (včetně obohacujícího srovnání se zahraniční úpravou, které lze v konečném důsledku patrně vnímat jako největší pozitivum celé DP). Především správněprávní výklad je však ryze opisný a postavený na velmi úzkém souboru zdrojů, mezi nimiž dominuje především komentář k matričnímu zákonu (Henyč, 2015). V seznamu použitých pramenů je sice uvedena učebnice správního práva (Hendrych a kol., 2016), ta však v práci není ani jednou citována (jak tedy byla použita, když ne řádnou citací?). Pouze jednou jedinkrát je pak citována učebnice Sládečková (2013), která ale zase v seznamu použitých zdrojů z neznámého důvodu zcela chybí.

Navzdory popisnosti zpracování se autorce nepodařilo vyvarovat se i některých výrazných obsahových nedostatků zejména v oblasti aktuálnosti výkladu. Například na str. 27 odkazuje na neexistující zákon č. 97/1994 Sb., o archivnictví. Pokud by se snad mělo jednat o zákon č. 97/1974 Sb. (tj. pokud došlo „jen“ k chybě v čísle roku vydání), pak je třeba upozornit, že tento zákon o archivnictví je již skoro 15 let zrušený, takže by se jednalo o vadu ještě podstatnější. Na str. 28 se pak odkazuje na zákon č. 68/1990 Sb., který byl zrušen před dokonce již bezmála 20 lety. I pokud bychom tyto chyby chtěli omluvit (či alespoň částečně ospravedlnit) například tím, že pocházejí z nějakých starších (nebo nepřesných) podkladových materiálů a že jde o zvláštní předpisy, které nejsou běžnou součástí výuky na právnických fakultách, pak to, že na str. 38 se v textu pracuje se zákonem č. 200/1990 Sb., o přestupcích jako se stále platnou (!) úpravou, je vada takového rozměru, že ji nelze vysvětlit, tím méně pak ospravedlnit, zřejmě vůbec ničím.

Formální náležitosti práce jsou v zásadě standardní, práce splňuje většinu předepsaných požadavků. Určité nepřesnosti se občas objevují u odkazů na použité prameny (rozhodně neplatí, že čtenář vždy jednoznačně rozpozná, které pasáže práce jsou vlastními autorskými počiny diplomantky a které jsou převzaté), podivnou roli také hraje seznam těchto zdrojů – nejen že je nekompletní (viz poznámka výše), ale také obsahuje řadu děl, na která se v práci

ani jednou neodkazuje (Bezouška a kol., Hendrych a kol., Novotný a kol., Radvanová a kol. atp.). Kromě toho se v něm objevují i obsahové chyby (například knihu „Jak se bude vaše dítě jmenovat?“ nenapsala „Knappová, J.“, ale „Knappová, M.“ atd.) či nelogičnosti ve struktuře (přestože diplomantka pracovala s Pražákovou učebnicí v elektronické podobě, těžko lze knihu z roku 1905 řadit mezi „internetové zdroje“ (zcela při tom odhlížím od problematičnosti tohoto pojmu samotného)).

Ve světle výše uvedených poznámek proto shrnuji, že předložená diplomová práce sice splňuje základní předpoklady a požadavky kladené na tento typ prací, vykazuje však zároveň též řadu obsahových, formálních, strukturálních i například citačních problémů. S ohledem k nim proto formuluji návrh předběžného hodnocení práce stupněm „Dobře“ s tím, že předpokládám, že diplomantka bude schopna důkladně osvětlit způsob zpracování své práce v rámci její ústní obhajoby.

Náměty diskusních témat k ústní části obhajoby:

Jak se projevila rekodifikace přestupkového práva do právní úpravy matrik?

V Plzni dne 05/05/2019

Podpis autora posudku